

2005. évi XLVII. törvény

az igazságügyi szakértői tevékenységről

Általános rendelkezések

1. § (1) Az igazságügyi szakértő feladata, hogy a bíróság, az ügyészség, a rendőrség és a jogszabályban meghatározott más hatóság (a továbbiakban együtt: hatóság) kirendelése, vagy megbízás alapján, a tudomány és a műszaki fejlődés eredményeinek felhasználásával készített szakvéleménnyel segítse a tényállás megállapítását, a szakkérdés eldöntését.

(2) Az igazságügyi szakértő a tevékenységét e törvény és más jogszabályok rendelkezései, valamint a tevékenységére irányadó szakmai szabályok és esküjének megtartásával, legjobb tudása szerint köteles végezni.

2. § (1) Igazságügyi szakértői tevékenységet az erre feljogosított

a) természetes személy (a továbbiakban: igazságügyi szakértő),

b) cégjegyzékbe bejegyzett gazdasági társaság (a továbbiakban: társaság),

c) e célra létesített igazságügyi szakértői intézmény,

d) külön jogszabályban feljogosított állami szerv, intézmény, szervezet (a továbbiakban együtt: szervezet), és

e) kivételesen eseti szakértő végezhet.

(2) Az igazságügyi szakértő az igazságügyi szakértői tevékenységet önálló tevékenységként, egyéni vállalkozóként, gazdasági társaság tagjaként vagy alkalmazottjaként, illetve e célra létesített igazságügyi szakértői intézmény alkalmazottjaként végezheti.

(3) Igazságügyi szakértő hiányában a szakértői feladat ellátására megfelelő szakértelemmel rendelkező más természetes személy vagy szervezet (eseti szakértő) is igénybe vehető. Az eseti szakértő jogaira és kötelezettségeire e törvény rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(4) Külön jogszabály határozza meg azokat a szakkérdéseket, amelyekre nézve jogszabályban rögzített feladatkörében eljárva kizárólag meghatározott szervezet adhat szakvéleményt, valamint azokat a szervezeteket is, amelyek egyes szakterületeken szakvéleményt adhatnak.

(5) A külön jogszabályban meghatározott szervezet kirendelése esetén a szervezet, valamint az annak nevében eljáró szakértő jogaira és kötelezettségeire e törvény rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

Az igazságügyi szakértővé válás szabályai

3. § (1) Azt a természetes személyt, aki a (3) bekezdésben meghatározott feltételeknek megfelel, kérelmére az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóság veszi fel az igazságügyi szakértői névjegyzékbe (a továbbiakban: névjegyzék). A névjegyzéket az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóság vezeti.

(2) Az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóságnak a névjegyzék vezetésével kapcsolatos eljárására - ha e törvény másként nem rendelkezik - a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. A névjegyzék vezetésével kapcsolatos eljárásban méltányossági eljárásnak nincs helye.

(3) Igazságügyi szakértő az lehet, aki

a) büntetlen előéletű és nem áll foglalkozástól eltiltás mellékbüntetés hatálya alatt,

b) az egyes szakterületekre meghatározott, az adott szakterületnek megfelelő képesítéssel és a képesítés megszerzésétől számított, legalább ötéves szakirányú szakmai gyakorlattal rendelkezik,

c) a szakterületén működő szakmai kamara tagja, ha a tevékenység folytatásához a kötelező kamarai tagságot jogszabály előírja,

d) kötelezettséget vállal arra, hogy a hatósági kirendelésnek - a jogszabályban meghatározott eseteket kivéve - eleget tesz,

e) a külön jogszabály szerinti jogi vizsgát letette, és

f) tagja a lakóhelye szerint illetékes területi kamarának.

(4) Az igazságügyi szakértői tevékenység folytatásának a (3) bekezdés b) pontjában meghatározott feltételeit, így különösen az igazságügyi szakértők szakterületének besorolását és a szakterületekhez kapcsolódó képesítési és egyéb

szakmai feltételeket az igazságügyért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) - a szakterület ágazati irányításáért felelős miniszterrel egyetértésben - rendeletben határozza meg.

(5) Az igazságügyi szakértői tevékenység folytatásához szükséges szakmai gyakorlat szakirányú jellegét a szakterület ágazati követelményeiért felelős szerv igazolja.

(6) A (4) bekezdésben megjelölt rendeletben az igazságügyi szakértői tevékenység folytatásához kötelező szakmai gyakorlat egyes szakterületeken öt évnél rövidebb időtartamban is megállapítható, ha a képesítés megszerzése már feltételezi az igazságügyi szakértői tevékenység végzéséhez szükséges szakmai gyakorlatot, vagy a kérelmező az adott szakterületen tudományos fokozattal rendelkezik.

(7) Ha a kérelmező az igazságügyi szakértői intézményekben vagy szervezet keretében szakértőjelöltként dolgozott, és tevékenységét alkalmazotti vagy más jogviszonyban legalább napi hat órás munkavégzés keretében végezte - ha jogszabály rövidebb határidőt nem állapít meg - a képesítés megszerzésétől számított három év elteltével kérheti felvételét a névjegyzékbe.

4. § (1) A névjegyzékbe történő felvétel iránti kérelmet kizárólag az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóságnál lehet benyújtani. A kérelemhez csatolni kell az *1. számú mellékletben* meghatározott iratokat. Az eljárás elektronikus úton nem folytatható le.

(2) Ha a kérelem hiányos, az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóság 30 napos határidő megjelölésével a kérelmezőt a hiányok pótlására hívja fel. Ebben az esetben a 9. § (1) bekezdésében megjelölt határidő a hiányok pótlására előírt határidővel meghosszabbodik.

(3) Az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóság a kérelmet elutasítja, ha az iratokból megállapítható, hogy a kérelmező a jogszabályban meghatározott feltételek hiánya miatt a névjegyzékbe nem vehető fel, továbbá, ha a kérelmező hiánypótlási kötelezettségének a (2) bekezdésben megjelölt határidőben nem tett eleget.

(4) Az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóság az igazságügyi szakértőt e minőségének igazolására a 6. § szerinti eskü letételével egyidejűleg igazságügyi szakértői igazolvánnyal látja el, amely tartalmazza a 9. § (4) bekezdése szerint meghatározott szakterületet.

A névjegyzék

5. § (1) Az igazságügyi szakértő e törvény *2. számú mellékletében* meghatározott adatait és a tevékenységével kapcsolatos egyes tényeket a névjegyzék tartalmazza.

(2) Az e törvény 2. számú melléklete *m)* pontjának *ma)* és *mc)* alpontja szerint nyilvántartott igazságügyi szakértőnek az *a), f)-h)* és *j)* pontjaiban, valamint *k)* pontjának *ka)* alpontjában foglalt adatai nyilvánosak, azokat az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóság a világhálón is közzéteszi.

(3) A névjegyzék (2) bekezdésben fel nem sorolt adatai nem nyilvánosak, azokról csak törvényben foglalt esetben, az arra jogosult részére adható tájékoztatás. Az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóság a 2. számú melléklet *kb), kc), mf)* és *o)-s)* pontjaiban foglalt adatok kivételével a nyilvántartás adatait a szakértői kamara részére átadja, azt a szakértői kamara a külön törvény rendelkezései szerint nyilvántartja és kezeli.

(4) A 2. számú melléklet *m)* pont *md)* és *me)* alpontjában foglalt adatokat a szakértői kamara, az *a)-i), l), n)* és *q)* pontjában foglalt adatokat az igazságügyi szakértő, az *r)* és *s)* pontjában foglalt adatokat az ügyben eljáró hatóság köteles bejelenteni az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóságnak. A 2. számú melléklet *r)* és *s)* pontjában foglalt adatokról az ügyben eljáró hatóság az igazságügyért felelős minisztert és a szakértői kamarát is értesíteni köteles.

(5) Az igazságügyi szakértő, az ügyben eljáró hatóság és a szakértői kamara 8 napon belül köteles bejelenteni az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóságnak a névjegyzékben nyilvántartott adatokban bekövetkezett változást.

(6) Az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóság az e törvény 2. számú melléklete *m)* pontjának *mf)* alpontja szerint nyilvántartott igazságügyi szakértő adatait és a rá vonatkozó tényeket tárolja, feldolgozza, és érdekeltségének igazolása után, törvény által arra jogosított harmadik személy részére továbbítja. A névjegyzékből történő törlés időpontjától számított tíz év elteltével az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóság gondoskodik az adatok törléséről.

Az igazságügyi szakértői eskü

6. § (1) Az igazságügyi szakértő a névjegyzékbe vételről szóló határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül az igazságügyért felelős miniszter által vezetett minisztériumban esküt tesz.

(2) Az igazságügyi szakértői eskü szövege: „Én esküszöm, hogy az Alkotmányt és a jogszabályokat megtartom; az állam- és szolgálati titkot, valamint a tevékenységem során tudomásomra jutott tényeket és adatokat megőrzöm; igazságügyi szakértői tevékenységem során részrehajlás nélkül, lelkiismeretesen, a jogszabályoknak és a szakmai szabályoknak megfelelően járok el.”

(Az eskütevő meggyőződése szerint:)

„Isten engem úgy segítjen!”

Szakterület kiterjesztése iránti kérelem

7. § A szakterület kiterjesztése iránti kérelem előterjesztésére, valamint elbírálására a felvétel iránti kérelemre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy a kérelem előterjesztésekor a jogi vizsga, a szakértés alapismereteiről szóló vizsga és az eskü letételét nem kell megismételni.

A névjegyzékből való törlés

8. § (1) Az igazságügyi szakértőt törölni kell a névjegyzékből, ha

- a) azt az igazságügyi szakértő kéri,
- b) a névjegyzékbe való bejegyzés feltételei már a felvételnél sem álltak fenn, vagy utóbb megszűntek,
- c) az igazságügyi szakértői esküt a névjegyzékbe vételről szóló határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül, vagy a (3) bekezdésben előírt három hónapon belül nem teszi le,
- d) a névjegyzékben szereplő adatok változását felhívásra, ismételten nem jelenti be,
- e) egészségi állapota miatt, vagy más okból a feladatának ellátására alkalmatlanná vált,
- f) a hatósági kirendelésnek - a 3. § (3) bekezdés d) pontjába ütköző módon - ismételten nem tesz eleget,
- g) a 18. § (4) bekezdésében, vagy a külön jogszabályban meghatározott vizsgával nem rendelkezik, vagy az ezek alapján fennálló képzési kötelezettségének nem tett eleget,
- h) szakértői kamarai tagsága
- ha) kizárás útján,
- hb) a kamarai tagdíj fizetésének elmulasztása miatt,
- hc) késelem miatt, továbbá
- hd) egyéb okból megszűnt, vagy
- i) meghalt.

(2) Ha a névjegyzékből történő törlésre az (1) bekezdés f) pontja vagy a h) pont ha) alpontja alapján került sor, az igazságügyi szakértő a határozat jogerőre emelkedésétől számított 5 éven belül, ha a törlésre az (1) bekezdés c) és g) pontjai vagy h) pontjának hb) és hc) alpontjai alapján kerül sor, a határozat jogerőre emelkedésétől számított 1 éven belül a névjegyzékbe nem vehető fel.

(3) Ha az igazságügyi szakértő az eskü letételében akadályozva van, az (1) bekezdés c) pontjában megjelölt határidőt az akadály megszűnésétől kell számítani. Ha a szakértő a névjegyzékbe vételtől számított három hónap elteltével az esküt nem tette le, a névjegyzékből törölni kell.

(4) Az (1) bekezdés e) és f) pontjában foglalt törlési ok fennállásáról a miniszter a 19. § alapján lefolytatott vizsgálat eredményétől függően hoz határozatot.

(5) Az (1) bekezdés c)-d), valamint f) és g) pontjaiban meghatározott esetben - a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény rendelkezései szerint - az igazságügyi szakértő igazolási kérelmet terjeszthet elő.

9. § (1) Az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóság a kérelem benyújtásától számított 60 napon belül határozattal dönt:

- a) a névjegyzékbe való felvételnél,
- b) a felvételi kérelem elutasításáról,
- c) a szakterület változásáról, és
- d) a névjegyzékből való törlésről.

(2) Az (1) bekezdésben megjelölt határidő egy alkalommal 30 nappal meghosszabbítható.

(3) A névjegyzékbe vételnél vagy annak elutasításáról szóló döntés előtt az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóság megkeresésére a kérelmező lakóhelye szerint illetékes területi igazságügyi szakértői kamara (a továbbiakban: szakértői kamara) a kérelemről véleményt nyilvánít.

(4) Az (1) bekezdés a) és c) pontja szerinti határozat tartalmazza az igazságügyi szakértői tevékenység folytatására kijelölt szakterület megnevezését.

Jogorvoslat

10. § (1) A 9. § (1) bekezdés, 19. § (5) bekezdés, 32. § (4) bekezdés alapján hozott határozat felülvizsgálatáról a bíróság nemperes eljárásban határoz. Ha e törvényből vagy az eljárás nemperes jellegéből más nem következik, a bíróság eljárására a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény XX. Fejezetének rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti kérelem elbírálása a Fővárosi Bíróság hatáskörébe tartozik. A bíróság az ügyben a kérelem benyújtásától számított 60 napon belül végzéssel határoz. A bíróság a jogszabálysértő határozatot hatályon kívül helyezi és szükség esetén új eljárás lefolytatását rendeli el.

11. § (1) Ha az igazságügyi szakértőt a névjegyzékből törlik, a határozat kézhezvételétől számított nyolc napon belül köteles igazolványát az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóságnak, a folyamatban levő ügyek iratait pedig a kirendelő hatóságnak, illetve a megbízónak átadni.

(2) Az igazságügyi szakértő akkor is köteles a határozat kézhezvételétől számított nyolc napon belül a folyamatban levő ügyek iratait a kirendelő hatóságnak, illetve a megbízónak átadni, ha a szakértői kamarai tagságát felfüggesztették, vagy tevékenységét a kamara engedélyével szünetelteti.

(3) Az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóság a névjegyzékbe való felvételtől, illetve a névjegyzékből való törlésről munkaviszony, közszolgálati vagy közalkalmazotti jogviszony, illetve más szolgálati viszony (a továbbiakban: munkaviszony) keretében igazságügyi szakértői tevékenységet végző személy esetében a munkáltatót is írásban, az ok megjelölésével értesíti.

Az igazságügyi szakértő jogai és kötelességei

12. § (1) Az igazságügyi szakértőt a tevékenysége során tudomására jutott tényekre és adatokra nézve titoktartási kötelezettség terheli, az ügyre vonatkozó tényekről és adatokról csak az ügyben eljáró hatóság, továbbá törvényben meghatározott szerv (személy) részére nyújthat tájékoztatást.

(2) Ha jogszabály másként nem rendelkezik, az (1) bekezdésben foglaltak nem zárják ki a szakértői vizsgálat során feltárt tényeknek és adatoknak tudományos vagy oktatási célra - az érintettek személyes adatai védelméhez fűződő jogának és személyiségi jogainak sérelme nélkül - történő felhasználását.

(3) Ha az igazságügyi szakértő a vizsgálat során az adott eljárás tárgyát nem képező, személy elleni erőszakos bűncselekmény elkövetésére utaló körülményről, vagy olyan bűncselekmény elkövetésének szándékáról szerez tudomást, amely más személy életét, testi épségét vagy egészségét veszélyeztetné, köteles a tudomására jutott adatokat a nyomozó hatóságnak bejelenteni.

(4) Az igazságügyi szakértő a tevékenységéről köteles évente, folyamatos sorszámozással ellátott nyilvántartást vezetni. Az igazságügyi szakértő által vezetett nyilvántartás részletes szabályait a miniszter rendeletben állapítja meg.

(5) Az igazságügyi szakértő tevékenységét a kamara engedélyével szüneteltetheti.

13. § (1) A kirendelő hatóság a szakvélemény elkészítésére az igazságügyi szakértőt, a szakértői intézményt, a társaságot vagy a szervezetet rendeli ki.

(2) Az igazságügyi szakértő a (4) bekezdésben foglalt kivételekkel köteles eljárni a hatóság kirendelése alapján.

(3) Az igazságügyi szakértő megbízás alapján természetes és jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli gazdálkodó szervezet számára is adhat szakvéleményt, ha ez a kirendelő hatóságoktól származó feladatainak ellátását nem akadályozza és azzal nem összeférhetetlen.

(4) Az igazságügyi szakértő köteles a tudomására jutásától számított három munkanapon belül közölni - szakértői intézmény, társaság vagy a szervezet kirendelése esetén, annak vezetője útján - a kirendelő hatósággal, ha

a) a személyére nézve kizáró ok áll fenn,

b) a feltett kérdések megválaszolása - egészben vagy részben - nem tartozik a szakismereteinek körébe,

c) a szakértői tevékenységének ellátásában fontos ok akadályozza, így különösen, ha tevékenysége ellátásának vagy a részvizsgálatok elvégzésének feltételei nincsenek meg, vagy más kirendelő hatóság felkérésének kell eleget tennie,

d) a vizsgálat elvégzéséhez más szakértő igénybevétele is szükséges, továbbá

e) feladatát a hatóság által megadott határidőre nem képes teljesíteni.

14. § (1) Az igazságügyi szakértő a kirendelő hatóságtól, valamint a felektől a szakvélemény elkészítéséhez szükséges további adatok, felvilágosítás közlését, iratok, vizsgálati tárgyak rendelkezésre bocsátását kérheti.

(2) Az igazságügyi szakértő köteles haladéktalanul értesíteni a kirendelő hatóságot, ha - álláspontja szerint - annak hatáskörébe tartozó intézkedés megtétele vagy eljárási cselekmény lefolytatása szükséges.

15. § A munkáltató a munkaviszonyban álló igazságügyi szakértőt a hatóság idézése alapján az eljárási cselekményeknél való megjelenéshez, a tárgyaláson való részvételhez, illetőleg a szemle (vizsgálat) elvégzéséhez szükséges időre köteles a munkavégzés alól mentesíteni.

A szakértői vélemény

16. § (1) Az igazságügyi szakértő a szakvélemény tartalmával összefüggésben nem utasítható.

(2) Az igazságügyi szakértő a szakvéleményt - a kirendelő hatóság intézkedésének megfelelően - írásban vagy szóban terjeszti elő. Törvény előírhatja a szakvélemény elektronikus úton történő előterjesztését.

(3) A szakvélemény magában foglalja a kirendelő hatóság és - a kirendelő hatóság útján - a felek által feltett kérdések megválaszolását, továbbá a feltett kérdésekkel összefüggő más szükséges megállapítások közlését.

(4) Az igazságügyi szakértő az írásbeli szakvéleményt aláírásával köteles ellátni, és köteles azon feltüntetni a nyilvántartási számát. A szakvéleményt az igazságügyi szakértő ellátja bélyegzőjével is. A bélyegző feltünteti az igazságügyi szakértő nevét, az igazságügyi szakértői igazolványában meghatározott szakterületét és a nyilvántartási számát. A bélyegzőn az állami címer nem használható.

(5) Az igazságügyi szakértő kirendelésére, az igazságügyi szakértői vizsgálatra és a szakvéleményre vonatkozó részletes szabályokat a miniszter rendeletben állapítja meg.

A szakértői díj

17. § (1) Azokban az ügyekben, amelyekben a hatóság hivatalból folytat le bizonyítást, vagy a bizonyítás hivatalból történő elrendelésének is helye lenne, az egyes vizsgálatok elvégzéséért felszámítható díjat (munkadíjat és költségeket) a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara javaslata alapján a miniszter évente rendeletben határozza meg.

(2) Az eseti szakértő és a szervezet szakértői díjazására az (1) bekezdésben foglaltak irányadóak.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott ügyeken kívül az igazságügyi szakértő, a társaság, a szakértői intézmény a díjat maga állapítja meg. A díjat évente, a tárgyévvel megelőző év december 1-jéig az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóságnak be kell jelenteni, amelytől a tárgyévben a bejelentő nem térhet el.

(4) A kirendelő hatóság - ha jogszabály eltérően nem rendelkezik - a jogerős határozattal megállapított szakértői díjat az eljáró igazságügyi szakértő, szakértői intézmény, társaság, a szervezet által benyújtott számla alapján 30 napon belül köteles kifizetni. A számla kiállítására nem köteles igazságügyi szakértő részére a szakértői díjat - a határozat jogerőre emelkedésének időpontjától számított 30 napon belül - átvételi elismervény ellenében kifizetni.

(5) Ha a szakértői díj megfizetése a kirendelő hatóságot terheli, a (4) bekezdés szerinti határidő eredménytelen elteltét követően az igazságügyi szakértő, a gazdasági társaság és a szakértői intézmény, azonnali beszédési megbízást nyújthat be a kirendelő hatóság pénzforgalmi bankszámlájára terhére.

Az igazságügyi szakértők képzése

18. § (1) Az igazságügyi szakértők képzésével összefüggő szervezési és nyilvántartási feladatok elvégzéséről - a (6) bekezdés kivételével - a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara gondoskodik. Ennek keretében a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara a szakterület ágazati követelményeiért felelős szerv bevonásával meghatározza a továbbképzés feltételrendszerét, ideértve a (2) bekezdés szerinti képzésben való részvétel beszámításának szabályait.

(2) Az igazságügyi szakértők részére a szakterület ágazati követelményeiért felelős szerv is szervezhet szakmai képzést.

(3) A kérelmező és az igazságügyi szakértő részére a szükséges jogi ismeretek oktatásáról a miniszter gondoskodik; a jogi oktatáson való részvétel kötelező.

(4) Az igazságügyi szakértők számára kötelező a szakértés alapismereteivel összefüggő képzésben való részvétel; a vizsgát a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara mellett működő vizsgabizottság előtt kell tenni.

(5) A (3) és (4) bekezdés szerinti vizsga letétele alól - külön jogszabály - felmentést adhat.

(6) Az igazságügyi orvosszakértők esetében a szakmai továbbképzés módját, valamint szakmai továbbképzésüknek a külön jogszabály szerinti továbbképzésbe történő beszámításának a szabályait az egészségügyért felelős miniszter - a miniszterrel egyetértésben - rendeletben határozza meg.

Az igazságügyi szakértői működés felügyelete

19. § (1) A szakértői működés felett a törvényességi felügyeletet a miniszter gyakorolja. A törvényességi felügyelet nem terjed ki olyan ügyekre, ahol bírósági vagy más hatósági eljárásnak van helye.

(2) A törvényességi felügyelet keretében az igazságügyi szakértő tevékenységét a miniszter a szakértői kamara bevonásával bármikor megvizsgálhatja. A vizsgálatot a kirendelő hatóság is kezdeményezheti.

(3) A vizsgálat megkezdéséről a szakértőt értesíteni kell. A vizsgálat során az igazságügyi szakértőt személyesen meg kell hallgatni. A vizsgálat részletes szabályait a miniszter rendeletben állapítja meg.

(4) Ha a vizsgálat eredményeként a miniszter azt állapítja meg, hogy az igazságügyi szakértő a tevékenysége ellátására alkalmas, az eljárást megszünteti.

(5) Ha a vizsgálat eredményeként a miniszter azt állapítja meg, hogy az igazságügyi szakértő a tevékenysége ellátására nem alkalmas, vagy a hatósági kirendelésnek - a 3. § (3) bekezdésének *d)* pontjába ütköző módon - ismételtelen nem tett eleget, határozatot hoz a törlési ok fennállásának megállapításáról.

(6) Jogerősen el nem bírált ügyben készített szakértői vélemény nem vonható a vizsgálat körébe.

(7) Az igazságügyi szakértői működés felett a szakterület ágazati követelményeiért felelős szervet szakmai felügyeleti jog illeti meg, amely alapján kezdeményezheti a miniszternél a szakértő tevékenységének vizsgálatát.

Igazságügyi szakértői tevékenységet végző gazdasági társaság

20. § (1) Igazságügyi szakértői tevékenységet az a társaság végezhet, amelyet az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóság - kérelemre - felvett a névjegyzékbe, és van igazságügyi szakértői tevékenység folytatására feljogosított tagja vagy alkalmazottja, akinek a szakértői kamarai tagsági viszonya nem szünetel, illetve nincs felfüggesztve. Az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóság azt a társaságot veszi fel a névjegyzékbe, amelyben a tagok több mint 50%-a igazságügyi szakértő.

(2) Igazságügyi szakértői tevékenységet a társaság csak azon a szakterületen és azon tagja vagy alkalmazottja végezhet, aki a névjegyzékben az adott szakterületre bejegyzett szakértőként szerepel.

(3) A társaság tagja vagy alkalmazottja a szakvéleményt a saját szakmai felelőssége mellett, a társaság nevében adja. A társaság vezetője ellenjegyzésével igazolja azt, hogy a szakvélemény a társaság tevékenységi körében és az eljárási jogszabályok betartásával készült. A szakvéleményt a szakértő írja alá, a szakvéleményben fel kell tüntetni a szakvéleményt készítő igazságügyi szakértő nevét és szakterületét.

(4) A társaságra, valamint annak vezető tisztségviselőjére, tagjára, alkalmazottjára a 12-19. § rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.

21. § (1) Az ügyben eljáró szakértőt a társaság vezető tisztségviselője az igazságügyi szakértői tevékenységre feljogosított tagjai vagy alkalmazottjai közül jelöli ki.

(2) Nem jelölhető ki a társaságnak az a tagja vagy alkalmazottja, akinél a jogszabályban meghatározott kizáró ok áll fenn. Ha a kizáró ok a társaság vezető tisztségviselőjére áll fenn, a társaság egyetlen tagja vagy alkalmazottja sem adhat szakvéleményt.

(3) Ha az igazságügyi szakértő a kizáró okot maga jelentette be vagy a kizáráshoz maga is hozzájárult, a társaság vezető tisztségviselője más szakértő kijelöléséről a saját hatáskörében gondoskodik, és erről a kirendelő hatóságot haladéktalanul értesíti.

(4) Ha a kirendelő hatóság állapít meg az igazságügyi szakértőre nézve kizáró okot, a társaság vezető tisztségviselője más szakértőt jelöl ki.

22. § (1) A társaság névjegyzékbe való felvétel iránti kérelmét az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatósághoz kell benyújtani. A társaság igazságügyi szakértői tevékenység folytatására a névjegyzékbe történő bejegyzéssel válik jogosulttá.

(2) Az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóság határozattal dönt:

a) a névjegyzékbe való felvételtől,

b) a felvételi kérelem elutasításáról,

c) a társaság tevékenységi körének változásáról, és

d) a névjegyzékből való törlésről.

(3) A (2) bekezdés szerinti határozatra a 9-10. § rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.

23. § (1) A társaságnak a 2. számú melléklet 2. pontjában meghatározott adatait a névjegyzék tartalmazza. A mellékletben meghatározott adatok a *g)* pont kivételével nyilvánosak és azokat az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóság a világhálón is közzéteszi.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott adatokban bekövetkezett változásokat a társaság vezető tisztségviselője köteles - 8 napon belül - az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóságnak bejelenteni.

24. § A társaságot a névjegyzékből törölni kell, ha

- a) a cégbíróság a cégjegyzékből törli,
- b) nincs a névjegyzékben szereplő tagja vagy alkalmazottja,
- c) az igazságügyi szakértői tevékenységet folytató tagok száma 50% alá csökken,
- d) a 3. § (3) bekezdésének d) pontjában, vagy a 23. § (2) bekezdésében meghatározott kötelezettségének ismételen, felhívás ellenére nem tesz eleget,
- e) azt a társaság kéri.

Az igazságügyi szakértői intézmények

25. § (1) Igazságügyi szakértői intézményt a miniszter vagy vele egyetértésben más miniszter alapíthat és szüntethet meg.

(2) A szakértői intézmény költségvetési szerv.

(3) A szakértői intézmény alaptevékenységének minősül

a) olyan ügyben történő hatósági kirendelés teljesítése, amelyben jogszabály lehetővé vagy kötelezővé teszi a bizonyítási eljárás hivatalból való lefolytatását,

b) a külön jogszabályban meghatározott ügyekben való kirendelés teljesítése, továbbá

c) az a) és b) pontban felsorolt alaptevékenység ellátása érdekében külön jogszabályban megjelölt igazgatási, gazdálkodási, munkaügyi, és nyilvántartási feladatok ellátása, valamint a működési feltételek biztosítása.

(4) A szakértői intézmény az alaptevékenysége körébe tartozó kirendelésnek más tevékenységét megelőzően köteles eleget tenni.

(5) A szakértői intézmény a (3) bekezdésben foglaltakon túlmenően csak olyan kirendelést, illetve szakvélemény készítésére irányuló megbízást fogadhat el, amely alaptevékenységéből fakadó kötelezettségeinek teljesítését nem veszélyezteti.

(6) A szakértői intézmény szakértői tevékenységén kívül - az oktatási és tudományos tevékenységen kívül - vállalkozási tevékenységet nem folytathat.

26. § (1) Az egyetemek igazságügyi orvostani intézeteire e törvénynek az igazságügyi szakértői intézményekre vonatkozó szabályait megfelelően alkalmazni kell.

(2) Az egyetemek igazságügyi orvostani intézeteiben működő igazságügyi szakértőkre - az igazságügyi szakértővé válásra, a névjegyzékre és szakértői díj megállapítására vonatkozó szabályok kivételével - külön törvény eltérő rendelkezéseket állapíthat meg.

27. § (1) A szakértői intézmény alkalmazásában álló igazságügyi szakértő a szakvéleményt a saját szakmai felelőssége mellett, az intézmény nevében adja, és az intézmény bélyegzőjét használja. Az intézmény vezetője ellenjegyzésével igazolja azt, hogy a szakvélemény az intézmény tevékenységi körében és az eljárási jogszabályok betartásával készült. A szakvéleményt a szakértő írja alá, a szakvéleményben fel kell tüntetni a szakvéleményt készítő igazságügyi szakértő nevét és szakterületét.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezései irányadóak arra az esetre is, ha a szakértői intézmény alkalmazásában álló igazságügyi szakértő természetes személyként kerül kirendelésre.

(3) A szakértői intézmény nevében csak az intézmény alkalmazottja, vagy oda szolgálatteljesítésre berendelt igazságügyi szakértő végezhet igazságügyi szakértői tevékenységet. A külön jogszabályban meghatározott igazságügyi szakértői szakterületeken kizárólag az intézmény névjegyzékbe felvett szakértője járhat el.

(4) Ha az intézmény nevében a szakvéleményt az intézmény névjegyzékben nem szereplő alkalmazottja adja, akkor eljárására az igazságügyi szakértőkre vonatkozó jogszabályokat kell alkalmazni.

28. § (1) Az ügyben eljáró igazságügyi szakértőt a szakértői intézmény vezetője az intézményben működő igazságügyi szakértők közül jelöli ki.

(2) Nem jelölhető ki a szakértői intézménynek az az igazságügyi szakértője, akinél a jogszabályban meghatározott kizáró ok áll fenn. Ha a kizáró ok az intézmény vezetőjére áll fenn, az intézményben működő egyetlen igazságügyi szakértő sem adhat szakvéleményt.

(3) Ha az igazságügyi szakértő a kizáró okot maga jelentette be vagy a kizáráshoz maga is hozzájárult, a szakértői intézmény vezetője más szakértő kijelöléséről a saját hatáskörében gondoskodik, és erről a kirendelő hatóságot haladéktalanul értesíti.

(4) Ha a kirendelő hatóság állapít meg az igazságügyi szakértőre nézve kizáró okot, a szakértői intézmény vezetője más szakértőt jelöl ki.

Az igazságügyi szakértői testületek

29. § (1) A miniszter - a szakterület ágazati irányításáért felelős miniszter egyetértésével - rendeletben az ott meghatározott szakkérdésekben szakértőként vélemény nyilvánítására igazságügyi szakértői testületet (a továbbiakban: Testület) hozhat létre.

(2) A Testület tagja olyan szakirányú egyetemi végzettséggel rendelkező személy lehet, aki az adott szakterületen tudományos fokozattal vagy legalább tízéves igazságügyi szakértői gyakorlattal rendelkezik. A testület elnökét és tagjait a miniszter - a szakterületet felügyelő miniszter egyetértésével - öt évre nevezi ki.

(3) A Testület szakértőként vélemény nyilvánítására eseti bizottságot hoz létre. A bizottság három-, legfeljebb öttagú, eljárása során független, munkájáért külön díjazásban részesül. A Testület és a bizottság eljárásának részletes szabályait külön jogszabály állapítja meg.

(4) A szakértői testület olyan tagja, aki nem szerepel a névjegyzékben, a 6. § (2) bekezdése szerinti esküt tesz.

(5) A külön törvény felhatalmazása alapján létrehozott szakértői testületek működésére - e törvény 2. §-a, 12. §-a (1) és (3) bekezdései és a 13-14. §-ai kivételével - külön jogszabály eltérő rendelkezéseket állapíthat meg.

A szakértőjelölt, szakkonzultáns és a segédszemélyzet

30. § (1) Az igazságügyi szakértő, a társaság és a szakértői intézmény a szakértői vélemény elkészítéséhez a névjegyzékben nem szereplő személy segítségét (szakkonzultáns), a szakvélemény előkészítésére szakértőjelölt közreműködését, a technikai jellegű tevékenység elvégzésére segédszemélyzetet vehet igénybe. Erről a szakvéleményben a kirendelő hatóságot tájékoztatnia kell.

(2) A szakértőjelölt az igazságügyi szakértői tevékenység folytatásához szükséges elméleti és gyakorlati ismeretek megszerzése érdekében - az igazságügyi szakértő szakmai felügyeletével - közreműködik a szakvélemény előkészítésében.

(3) Szakértőjelölti tevékenységet az folytathat, akit a szakértői kamara a szakértőjelöltek névjegyzékébe felvett.

(4) A szakértőjelöltek névjegyzékébe az a természetes személy vehető fel, aki

a) büntetlen előéletű és nem áll foglalkozástól eltiltás mellékbüntetés hatálya alatt, továbbá

b) szakterületének megfelelő képzéssel rendelkezik [3. § (4) bek.].

(5) A szakértőjelölti névjegyzékbe történő felvételnek nem feltétele a szakterületnek megfelelő szakvizsga megléte.

(6) A szakértőjelöltek névjegyzéke a jelölt következő adatait tartalmazza:

a) név;

b) anyja neve;

c) születési hely és idő;

d) lakcím (postacím, telefon-, telefaxszám, e-mail);

e) a szakmai felügyeletet ellátó igazságügyi szakértő neve, szakterülete;

f) elérhetőségi cím;

g) a névjegyzékbe történt bejegyzés és törlés időpontja.

Záró és átmeneti rendelkezések

31. § (1) Ez a törvény - a (2) és (3) bekezdéseiben foglaltak kivételekkel - 2006. január 1-jén lép hatályba.

(2) A 33. § a törvény kihirdetését követő 8. napon, a 35. § (3) bekezdésével megállapított, a Be. 103. §-a (1) bekezdésének b) pontja 2007. január 1-jén lép hatályba.

(3) A 17. § (4) és (5) bekezdésének az igazságügyi szakértői intézményekre vonatkozó rendelkezései 2008. január 1-jén lépnek hatályba. A hatálybalépés napjáig az igazságügyi szakértői intézmények esetén a szakértői díjat az állam javára kell felszámítani, és az az államot illeti meg.

(4) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg

a) azokat a szakkérdéseket, amelyekre nézve jogszabályban rögzített feladatkörében eljárva kizárólag meghatározott szervezet adhat szakvéleményt,

b) azokat a szervezeteket, amelyek meghatározott szakterületeken szakvéleményt adhatnak,

c) a névjegyzékre és a névjegyzékben szereplő adatok és tények nyilvántartása eljárási rendjére vonatkozó részletes szabályokat,

d) az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóság vagy hatóságok kijelölését,

e) a szakterület ágazati követelményeiért felelős szerv vagy szervek kijelölését.

(5) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy rendelettel állapítsa meg

- a) az igazságügyi szakértői működésre,
- b) az igazságügyi szakértői igazolványra,
- c) az igazságügyi szakértők jogi vizsgájára

vonatkozó részletes szabályokat.

(6) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy rendelettel állapítsa meg

a) az érintett miniszterrel egyetértésben az igazságügyi szakértők szakterületének besorolását és a szakterületekhez kapcsolódó képesítési és egyéb szakmai feltételekre,

b) az érintett miniszterrel egyetértésben az igazságügyi szakértők képzésére, a 18. § (4) bekezdése szerinti vizsgára,

c) az érintett miniszterrel egyetértésben a szakértői testületek működésére,

d) az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben az igazságügyi szakértői tevékenységet végzők díjazására, valamint a szakkonzultáns és a segédszemélyzet munkadíjára,

e) az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben az igazságügyi szakértői névjegyzékbe történő felvételi eljárás lefolytatásáért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj mértékére és megfizetésére vonatkozó részletes szabályokat.

(7) Felhatalmazást kap az egészségügyért felelős miniszter, hogy a miniszterrel egyetértésben rendelettel állapítsa meg az igazságügyi orvosszakértők szakmai továbbképzésének módját, valamint a szakmai továbbképzésnek a külön jogszabály szerinti továbbképzésbe történő beszámításának a szabályait.

(8) Felhatalmazást kap a szakterület ágazati irányításáért felelős miniszter, hogy az igazságügyi szakértői tevékenység folytatásához szükséges szakmai gyakorlat szakirányú jellege igazolásának eljárási rendjét rendeletben szabályozza.

32. § (1) A miniszter 2009. december 31-ig

- a) felülvizsgálja a névjegyzékben szereplő igazságügyi szakértők névjegyzékbe vétele feltételeinek fennállását,
- b) módosítja az igazságügyi szakértők szakterületét az erre vonatkozó rendeletnek megfelelően.

(2) Az (1) bekezdés alapján végzett vizsgálat eredményéről a miniszter az igazságügyi szakértőt írásban értesíti, aki az abban foglaltakról az értesítés kézhezvételétől számított 15 napon belül nyilatkozhat.

(3) Ha az (1) bekezdés a) pontja alapján végzett vizsgálat szerint az igazságügyi szakértővé válás feltételei e törvény szerint fennállnak, az igazságügyi szakértőt úgy kell tekinteni, mint akit a miniszter a 3. § rendelkezéseinek alkalmazásával 2006. január 1-jén vett fel a névjegyzékbe.

(4) Ha az (1) bekezdés a) pontja alapján végzett vizsgálat szerint az igazságügyi szakértővé válás feltételei e törvény szerint nem állnak fenn, a miniszter - az (5) bekezdés kivételével - határozatot hoz a törlési ok fennállásának megállapításáról.

(5) Ha az (1) bekezdés a) pontja alapján végzett vizsgálat alapján a miniszter megállapítja, hogy az igazságügyi szakértő a 3. § (3) bekezdés b) pontjában meghatározott feltételnek nem felel meg, a szakértő erről szóló jogerős határozat kézhezvételétől számított két éven belül köteles igazolni, hogy az igazságügyi szakértői tevékenység folytatásához szükséges képesítést megszerezte, illetve hogy az igazságügyi szakértői tevékenység folytatásához szükséges végzettség megszerzése érdekében elengedhetetlen képzésben részt vesz.

(6) Az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóság - a miniszter értesítése alapján - akkor is törli az igazságügyi szakértőt a névjegyzékből, ha az (5) bekezdésben meghatározott határidőn belül a képzésben való részvételét igazolta, azonban a végzettség megszerzéséhez előírt képzési idő elteltével a végzettséget nem szerzi meg.

(7) Az (1) bekezdés b) pontja, továbbá a (4) és (6) bekezdés alapján hozott határozat ellen a 10. §-ban foglaltak szerint jogorvoslatnak van helye.

(8) A 18. § (4) bekezdése szerinti vizsga letételére a törvény hatálybalépésekor már bejegyzett igazságügyi szakértő nem köteles, a kötelező jogi vizsgát pedig 2009. július 1-jéig köteles letenni.

(9) A 17. § (3) bekezdése szerinti bejelentési kötelezettség teljesítésének az első tárgyévre vonatkozó határidejét külön jogszabály határozza meg.

33. § A bíróság 2005. április 1-jétől 2005. szeptember 30-ig külön adatgyűjtést végez polgári és büntetőügyekben az állam javára felszámított, illetve a ténylegesen kifizetett szakértői díjakról. Az adatgyűjtés kiterjed arra is, hogy milyen összegben történik az egyes ügycsoportokon belül az óradíjban vagy a tételesen megállapított szakértői munkadíj kifizetése.

34. §

35. §

36. §

37. §

38. §

1. számú melléklet a 2005. évi XLVII. törvényhez

Az igazságügyi szakértői névjegyzékbe való felvétel, szakterület kiterjesztés iránti kérelem tartalma és mellékletei

1. A szakértői névjegyzékbe való felvétel, illetve a szakterület kiterjesztése iránti kérelemnek tartalmaznia kell:
- a) a kérelmező
 - nevét, születési helyét és idejét, anyja nevét, lakcímét,
 - diplomájának (oklevelének) számát és keltét (szak, kar megnevezésének feltüntetésével),
 - tudományos fokozatát,
 - szakképzettségét (szakorvosi képesítését stb.),
 - jelenlegi foglalkozását, beosztását,
 - munkáltatójának megnevezését és címét,
 - szakmai működésének főbb adatait (a szakágazatok és munkakörök részletes megjelölése a munkáltató megnevezésével és az időtartamnak naptár szerinti feltüntetésével; orvosoknál és gyógyszerészeknél az orvosi nyilvántartásba vétel adatai);
 - b) az engedélyezni kért szakágazat megjelölését.
2. A kérelemhez csatolni kell
- a) az iskolai végzettséget és az egyéb képesítést igazoló okirat hiteles másolatát,
 - b) három hónapnál nem régebbi hatósági erkölcsi bizonyítványt,
 - c) amennyiben van, a nyelvvizsga bizonyítványt vagy annak hiteles másolatát,
 - d) a szakmai kamarai tagságra vonatkozó igazolást, ha a tagságot az adott szakterületen jogszabály kötelezővé teszi,
 - e) a szakmai működés részletes leírását (a kérelmező mikor, hol, milyen munkakört töltött be, milyen időtartamú szakmai gyakorlattal és képesítéssel rendelkezik; a szakmai működés, a szaktudás megítéléséhez szükséges egyéb adatokat pl. a szakmai cikkek, értekezések megjelenésének időpontját és helyét stb.),
 - f) a szakmai gyakorlat szakirányú jellegéről szóló igazolást,
 - g) az igazságügyi szakértői személyi lapot,
 - h) a már rendelkezésre álló szakértői működési engedély másolatát,
 - i) a névjegyzékbe történő felvételi eljárásért fizetendő díj megfizetéséről szóló igazolást.

2. számú melléklet a 2005. évi XLVII. törvényhez

Az igazságügyi szakértői névjegyzék tartalma

1. Az igazságügyi szakértők névjegyzéke az igazságügyi szakértő következő adatait, és a szakértő tevékenységére vonatkozó tényeket tartalmazza:
- a) név;
 - b) anyja neve;
 - c) születési hely és idő;
 - d) lakcím (postacím, telefon-, telefaxszám, e-mail);
 - e) munkahely (postacím, telefon-, telefaxszám, e-mail);
 - f) elérhetőségi cím;
 - g) nyelvismeret (nyelv, nyelvtudás foka);
 - h) területi igazságügyi szakértői kamarai tagság;
 - i) szakmai kamarai tagság;
 - j) igazságügyi szakértői igazolvány száma;
 - k) szakterület
 - ka) a névjegyzékbe bejegyzett szakterület és a bejegyzés időpontja,
 - kb) elutasított szakterület és az elutasítás időpontja,
 - kc) elbírálás alatt lévő szakterület;

- l)* iskolai végzettség és szakmai képesítés a megszerzés időpontjával;
- m)* állapot
- ma)* névjegyzékbe bejegyzett,
- mb)* névjegyzékbe történő bejegyzés folyamatban,
- mc)* névjegyzékbe bejegyzett, kiterjesztési kérelem folyamatban,
- md)* névjegyzékbe bejegyzett, kamarai tagsági viszony szünetel,
- me)* névjegyzékbe bejegyzett, kamarai tagsági viszony felfüggesztve,
- mf)* névjegyzékből törölt;
- n)* tudományos fokozat;
- o)* nyilvántartási szám;
- p)* az igazgatási ügyiratok ügyszáma;
- q)* éves díjszabás, ha az eltér a 17. § (1) bekezdése alapján, a jogszabályban meghatározott összegtől;
- r)* a késedelembe esés ténye, az ügyre történő utalással;
- s)* a szakértő ellen közvádra üldözendő szándékos bűncselekmény miatt indult eljárás megindításának, megszüntetésének, illetve befejezésének ténye.

2. Az igazságügyi szakértők névjegyzéke a gazdasági társaság következő adatait tartalmazza:

- a)* megnevezés,
- b)* székhely,
- c)* cégjegyzékszám,
- d)* tevékenységi kör,
- e)* a vezető tisztségviselő neve, lakóhelye,
- f)* a 20. § (2) bekezdésben meghatározott tagokra és alkalmazottakra vonatkozó nyilvános adatok,
- g)* évente meghatározott díjszabás.